

KARACAOĞLAN VE ANDIRIN

Karacaoğlan'a sahip çıkanlar çok. Bunlardan biride Andırın. Karacaoğlan sağ olasıca o kadar çok yer gezmiş ki nerden bahsetse orası sahip çıkar olmuş. Ama bazı gerçekleri saklamalıyız. Evvela bu tespitleri yapalım.

- Karacaoğlan nereli yerine nerede yaşadığı daha önemlidir
- Karacaoğlan'ın bir konargöçer hayatı olduğu kesin
- Karacaoğlan yörük katarları peşinde elinde saz Anadolu aşığı olduğu kabul edilmektedir
- Karacaoğlan Çukurova'da toroslara göçen göç yolunu geçmiş, aşmış biridir. Bu nedenle geçtiği her yeri dağ, dere, tepe, ova, insan, toplum olarak işlemiştir
- Karacaoğlan tutulunca onun yolundan giden aşıklar çıkmış, ona benzer şiirler yazmış, söylemiştir
- Karacaoğlan kış mevsiminde yerleşik hayata geçtiği bilinmektedir
- Karacaoğlan'ı yaşadığı devirde takip eden, şiirlerini/türkülerini ezberleyenler olmuştur
- Karacaoğlan bir soya/aşirete mensuptur. Aynı aşiretin kolları, aynı ismi taşıyan öteki aşiretler zaman içinde karacaoğlan'a sahip çıkmıştır
- Karacaoğlan bilinçli bir saz/söz ustasıdır. Şiirlerinde yer, mekân, zaman, insan, kültür, tabiat gibi temel tespitleri yaparak tazeliğini hala korumaktadır
- Karacaoğlan zamanın devlet/yönetim ile tanış olduğu anlaşılmaktadır
- Karacaoğlan Türkçeyi/dili çok iyi kullanmıştır. Ahmet Yesevi'den beri gelen, Anadolu da kök salan duru Türkçe geleneğini sürdürmüştür
- Karacaoğlan'ın sanat/edebiyat/tasvir/anlatım yönü güçlü ve zengindir

Bu tespitlerden sonra karacaoğlan'ın yaşanan serüvenine bakabiliriz. Karacaoğlan'ın Çukurova bölgesinde yaşadığı yazdığı/çaldığı/söylediği şiirler/türküler ile ortadadır. Çukurova ve toroslar kültürünün taşıyıcısıdır. O zaman Çukurova kıtasının kültürüne eğilmeliyiz.

Karacaoğlan döneminde Çukurova da yerleşik hayat azdır. Topluluklar aşiret halinde yaşamaktadır. Neredeyse her aile konargöçer şeklindedir. Bu yaşamda kışın çukurovada, sahile kadar uzanan ovada, yazın yaylalarda ta Anadolu içlerine kadar konup göçmeler yaşanmaktadır. O nedenle bu hayat konar göçerlik denir.

Toplumun ovadan toroslara geçit veren yollar geçerek ulaştığı yol boylarına göç yolu dönmektedir. Hala çukurova'dan toroslara konargöçer hayatı gözlenmektedir.

Göç yoluna gelince, bugünden baktığımızda durumun devam ettiğini görüyoruz. Dün at/deve sırtında sürülerini güde güde toroslara göç varken, bugün aynı coğrafyada yollarla aşılan turizm yolu bulunmaktadır.

Dünün izlerini taşıyan torosların geçit verdiği "geçitler" ortadadır.

- Mersin mut/sertam geçit yolu, Karacaoğlan buraları işlemiştir. Bu nedenle mut karacaoğlan’a sahip çıkar
- Adan, Mersin, Tarsus üzerinden, glek boğazı geçidi. Karacaoğlan bu coğrafyayı, güzergahı ,işleyerek iç anadolu’ya geçti şiirlerinden de anlaşılmaktadır. Buralarda sahip çıkar
- Kocan, feke, Saimbeyli, tutanbeyli coğrafyasının verdiği geçit yolu. Tarihte olduğu gibi halen konar göçerler bu güzergahı kullanarak toroslara, Anadolu ilerine göçerler, gezip dönerler. Bu bölge (zellikle feke) karacaoğlan’a güçlü şekilde sahip çıkar. Çünkü Karacaoğlan bu coğrafyayı işler ve bahseder
- Andırın, geben, Göksu üzerinden geçen toros geçidi. Bu güzergah insanoğlunun en eski yerleşimleri izleri bulunmaktadır. Burası her daim, her devirde geçiş yolu olmuştur. Karacaoğlan’ın yaşadığı devirde de g yolu olarak kullanılmaktaydı. Karacaoğlan da bu g yolunu kullanır. Buralarda yaşar. Buraları ayrıntılı şekilde işler, anlatır
- Osmaniye, bahçe, Türkoğlu(eloğlu), Maraş, engizek, Elbistan güzergahı. Karacaoğlan bu güzergahtan geçer. Bir koldan gksuna, bir koldan elbistana ulaşır. Bu yörelerde karacaoğlan’a sahip çıkar

Görüldüğü gibi Karacaoğlan bir mevsim çukurovada yaşayan/dolaşan, öteki mevsim g yollarını aşarak toros yaylalarında eşleşen biri olduğu anlaşılıyor. Yoksa sabit bir yerde yaşayarak bu kadar tabiat/coğrafya, insan/toplum bilgisi verilemez.

O zaman şöyle bakmalıyız. Karacaoğlan en çok hangi kültürü kullanmıştır? Hangi dili/leheyi işlemiştir. Hangi yer, mekan, coğrafya isimleri kullanmıştır? Hangi kişi/toplum bilgilerine yer vermiştir? Bu noktadan baktığımızda şiirlerini veri olarak kabul ettiğimizde en çok Andırın coğrafyasına yakın olduğu görülmektedir. Gerçektende Andırın toros kuşağında kelimeler, lehçe, yer adları Karacaoğlan diliyle örtüşmektedir.

Bu tespit ve değerlendirmeler üzerinde çalışarak zenginleşmeyi bekliyor. Karacaoğlan Çukurova toroslar ikilisinin Andırın bölgesi coğrafyasını işaret ettiği, buralarda yaşadığını, söyleyebiliriz.

Karacaoğlan zerine araştırmacılara ve yeni araştırmalara alan açılıyor. Tıpkı onun geniş bir coğrafyayı işlediği gibi.

KARACAOĞLAN SÖZLÜĞÜNDEN

DAĞ

Ahırdağ

Akdağ

Beydağı

Binboğa

Bolkar

Bulgar dağı

Engizek

Erciyes

Gavurdağı

Hasan dağı

Kabaktepe

Karlı dağ

Keşiş dağı

Kırklar dağı

Konur dağı

Lale dağı

Soğanlı

Yücedağ

MEMLEKET

Adana

Akdeniz

Anadolu

Antep

Göksun

Kayseri

Maraş

Pınarbaşı

Yahyalı

YER

Afşar bölgesi

Akkale

Aksu köprüsü

Alapınar

Akça pınar

Altınoluk

Bahçe

Balık suyu

Baş deli

Bertiz

Beyler çınarı

Bilal özü

Binboğa

Ceyhan suyu

Çamurlu

Çaplayız

Çınar

Çinçin

Çukurova

Dede beli

Dere

Eğrikal

Ekbez

Elbistan ovası

Emirler

Ergene

Eymirli

Göğdeli

Gündüzlü

Haçın

Hasan dağ

Hasanpaşa

Haştırın

Hüyüklu

İlbeğli

Kalbur

Kanun gediği

Karadağ

Kargacık

Kazanpınar

Keban suyu

Kefendiz

Kervan yaylası

Kılcam

Kızılöz

Kozan ovası

Mağara

Mamalı

Meyremçil

Munbuk

Osmanili

Öğrek

Perçem beli

Pınarbaş

Söğüt ovası

Su boğaz köyü

Tatar deresi

Tekir

Tepe

Tevcik

Tıdık deresi

Tilbüşar

Yavşanlı

Yayla

Yazı

Yol